

Форма № Н - 3.03

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
КРЕМЕНЧУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ОСТРОГРАДСЬКОГО

«Менеджмент та бізнес-план стартапів»

(назва навчальної дисципліни)

ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

підготовки магістра

(назва освітнього ступеня)

спеціальність 101 – «Екологія»

освітньо-професійна програма «Екологічна біотехнологія та біоенергетика»

Шифр за ОПІ –

Кременчук – 2018

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: кафедрою «Менеджмент» Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ: В.В. Семеніхіна, ст. викл. кафедри менеджменту

Обговорено та рекомендовано до видання методичною комісією КрНУ за спеціальністю 101 – «Екологія»

Протокол від «___» _____ 201_ року № ___

Голова _____

ВСТУП

Програма вивчення нормативної дисципліни «Менеджмент та бізнес-план стартапів» складена у відповідності до місця та значення дисципліни за структурно-логічною схемою, передбаченою освітньо-професійною програмою за спеціальністю 101 – «Екологія» освітньо-професійної програми «Екологічна біотехнологія та біоенергетика» і охоплює всі змістовні модулі, визначені анотацією для мінімальної кількості годин, передбачених стандартом.

Предмет вивчення навчальної дисципліни: охоплює категоріальний апарат, форми і методи бізнес-планування, методики розроблення бізнес-плану стартапу, що дозволяє ефективно оцінити перспективу реалізації інноваційного продукту, його потенційну ефективність та можливі ризики.

Місце в структурно-логічній схемі: дисципліна вивчається на основі базової загальноєкономічної та правової підготовки студентів, вивчення курсів «Маркетинг», «Основи бізнес-планування».

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

1. Теоретичні основи бізнес-планування та створення інноваційних процесів (стартапів).
2. Практичні аспекти бізнес-планування інноваційних процесів.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. **Метою навчальної дисципліни** «Менеджмент та бізнес-план стартапів» є формування у студентів основних теоретичних знань, вмінь та практичних навичок з розробки бізнес-планів інноваційних проектів та управління стартапами.

Завданнями вивчення дисципліни є: засвоєння студентами категоріального апарата, що використовується при здійсненні бізнес-планування; визначення основних складових та особливостей бізнес-планування інноваційних проектів і стартапів; оволодіння інструментарієм,

методиками розроблення бізнес-планів інноваційних проектів, формування вмінь щодо обґрунтування економічної доцільності реалізації стартапу, аналізу потенційних ризиків проекту; визначення джерел фінансування проекту, способів концентрації фінансових ресурсів; проведення підбору працівників, спроможних реалізувати даний інноваційний проект; розвиток аналітичного мислення при визначенні основних показників інноваційних проектів та прийнятті рішень щодо оптимального варіанту проекту.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

знати:

- основні види інноваційних проектів (стартапів) і особливості їх планування;
- призначення та цілі бізнес-плану інноваційного проекту;
- критерії, яким повинен відповідати бізнес-план стартапу;
- структуру та зміст розділів бізнес-плану інноваційного проекту;
- особливості процедури охорони прав на об'єкти інтелектуальної власності та сертифікації інноваційної продукції;
- методичні підходи щодо оцінки ринків збуту інноваційного продукту (стартапу);
- особливості встановлення ціни на інноваційну продукцію, захищену патентом;
- систему показників оцінки економічної ефективності інноваційного проекту (стартапу);
- теоретичні та методичні основи управління потенційними ризиками інноваційного проекту (стартапу);

уміти:

- обґрунтовувати управлінські рішення в сфері бізнес-планування інноваційних проектів (стартапів);
- визначати ступінь новизни інноваційної продукції та її конструктивні особливості;

– розробляти календарний план виконання робіт за інноваційним проектом;

– застосовувати методичні інструменти щодо оцінки ринків збуту інноваційної продукції (стартапу);

– розраховувати потребу в персоналі та заробітній платі;

– використовувати інструментарій для оцінки конкурентоспроможності інноваційної продукції на вітчизняному та світовому ринках;

– розробляти план рекламних заходів для просування на ринок інноваційної продукції (стартапу);

– визначати перспективи удосконалення інноваційної продукції (стартапу) шляхом поліпшення: технологічних та технічних показників, експлуатаційних характеристик, гарантійного обслуговування, організації випуску матеріалів і комплектуючих, що заміняють імпорт;

– формувати перспективний план капіталовкладень;

– використовувати методичні прийоми оцінки економічної ефективності інноваційного проекту;

– розробляти стратегію реалізації інноваційної продукції;

– визначати фактори ризику інноваційного проекту та оцінювати можливі ризики, джерела та заходи їх запобігання, можливого страхування.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 90 годин / 3 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи бізнес-планування та створення інноваційних процесів (стартапів)

Тема 1. Сутність бізнес-планування інноваційних процесів (стартапів)

Сутність бізнес-планування та особливості його здійснення на підприємстві. Відмінність бізнес-плану від інших планових документів. Роль планування в управлінні інноваційними процесами.

Сутність, основні види інноваційних проектів і особливості їх планування. Організаційні структури підтримання інноваційних проектів. Венчурні фірми. Бізнес-інкубатори. Технопарки та технополіси. Призначення та цілі бізнес-плану інноваційного проекту. Групи користувачів бізнес-плану. Критерії, яким повинен відповідати бізнес-план інноваційного проекту.

Поняття «стартап»: цілі, особливості та обмеження. Відмінність стартапу від інших проектів. Види стартапів. Бізнес-моделі стартапу: функції та складові. Модель Lean Startup. Концепція Customer Development. Методи генерації ідей для стартапу.

Тема 2. Структура бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу)

Чинники, що визначають зміст бізнес-плану інноваційного проекту та його обсяги. Специфіка процесу формування структури бізнес-плану інноваційного проекту (стартапу). Структура бізнес-плану інноваційного проекту.

Загальні відомості: повна і коротка назва проекту; пріоритетні напрями; виконавці проекту. Охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності. Ступінь розкриття результатів науково-технічних досліджень (демонстрація на виставках, публікації).

Ступінь захисту прав на інтелектуальну власність, що створена при виконанні науково-дослідної роботи та інноваційного проекту (стартапу) у цілому. Сертифікація інноваційного продукту.

Очікувана ефективність інноваційного проекту. Характеристика видів ефективності інноваційного проекту (економічної, соціальної, екологічної). Основні фактори ризику інноваційного проекту. Аналіз потенційних ризиків інноваційного проекту.

Тема 3. Інноваційні характеристики проекту

Реферат проекту. Масштаб проекту. Спрямованість проекту. Ступінь новизни інноваційного продукту. Опис та призначення інноваційного продукту. Характеристики інноваційного продукту щодо новизни. Порівняльна характеристика стартапу та аналогів в країні і за кордоном. Оцінка інноваційного продукту.

Можлива сфера застосування інноваційного продукту (стартапу), наявність попиту споживачів. Перспективи удосконалення інноваційного продукту. Напрями можливого удосконалення споживчих властивостей інноваційного продукту шляхом поліпшення технологічних та технічних показників; експлуатаційних характеристик; гарантійного обслуговування; залучення інших підприємств для розширення випуску; організації випуску матеріалів і комплектуючих, що заміняють імпорт.

Терміни можливого удосконалення інноваційного продукту (стартапу).

Змістовий модуль 2. Практичні аспекти бізнес-планування інноваційних процесів

Тема 4. Оцінка ринків збуту та стратегія маркетингу

Форма реалізації інноваційного продукту (стартапу). Патентна чистота на потенційних ринках. Потенційні покупці і планові обсяги продажів протягом терміну реалізації проекту за роками. Наявність попиту споживачів, укладених договорів на постачання інноваційного продукту.

Конструктивні особливості інноваційного продукту/інноваційної продукції та аналогів.

Конкурентоспроможність інноваційного продукту на вітчизняному та світовому ринках. Оцінка насиченості ринку, тобто ступеня задоволення потреб потенційних покупців у запропонованому інноваційному продукті в Україні і за кордоном. Стратегія реалізації інноваційного продукту (стартапу).

Методологічний підхід щодо визначення ціни на інноваційний продукт. Канали розповсюдження інноваційного продукту (персональні продажі, посередники). План рекламних заходів для просування на ринок інноваційного продукту. Сервіс і гарантії.

Життєвий цикл стартапу. Інструменти, що використовуються для реалізації проекту (MS Project). Маркетингові інструменти реалізації стартапів. Контроль за виконанням проекту. Сутність та види контролю. Методи контролю. Звітність з реалізації стартапу. Зміни в проекті. Аналіз досвіду управління проектами та використання його для майбутніх проектів.

Тема 5. План виробництва інноваційної продукції (стартапу)

Зміст, завдання та послідовність планування виробництва інноваційного продукту (стартапу). Планування реалізації інноваційної продукції. Розробка та обґрунтування виробничої програми.

Методика розрахунку показників виробничої програми. Сировина, матеріали та комплектувальні вироби: перелік необхідних видів; їх постачальники; фінансові та інші умови постачання; запаси матеріальних ресурсів. Сучасні методи планування потреби в матеріальних ресурсах. Системи управління запасами. Планування перехідних запасів готової продукції. Планування перехідних запасів незавершеного виробництва.

Постачання матеріалів, устаткування по імпорту для виконання проекту та організації виробництва з розрахунком їхньої потреби. Планування потреби в матеріальних ресурсах. Планування закупівель.

Тема 6. Фінансування стартапу та організаційний план розробки інноваційного проекту

Джерела фінансування бізнесу. Вимоги та критерії відбору джерел фінансування. Способи залучення інвестицій. Інвестор та його характеристика. Типи інвесторів: бутстреппінг, краудфандінг, венчурні капіталісти, бізнес-ангели, seed-інвестиції, приватні інвестори (private equity). Способи пошуку інвесторів. Інвестиційна привабливість стартапів.

Презентація стартапу для інвесторів. Планування інвестицій. Способи представлення проекту інвесторам. Види презентацій. Розробка презентації: основні аспекти та правила. Структура презентації. Elevator Pitch.

Переговори з інвестором. Складання протоколу умов (Term Sheet). Складання інвестиційної угоди. Основні помилки позиціонування проекту та інвестиційних угод.

Послідовність етапів розробки організаційного плану. Структура організаційного плану розробки проекту та організації виробництва інноваційного продукту. Стан виконання робіт за проектом до моменту його затвердження. Календарний план виконання робіт за проектом. Перспективний план капіталовкладень.

Побудова організаційної структури управління інноваційним проектом. Визначення потреб в персоналі: складання переліку необхідних видів діяльності та розрахунок чисельності персоналу за окремими категоріями.

Система заробітної плати, механізм її нарахування різним категоріям працівників; система преміювання, розмір надбавок за категоріями працівників. Розрахунок заробітної плати персоналу.

3. Рекомендована література

Базова

1. Закон України «Про інноваційну діяльність» від 04 липня 2002 р. № 40-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 36. – Ст. 266.
2. Агафонова Л. Г. Підготовка бізнес-плану: практикум / Л. Г. Агафонова. – К. : Знання, 2001. – 158 с.
3. Барроу К. Бізнес-план / К. Барроу, П. Барроу, Р. Браун. – К. : Знання, 2001. – 285 с.
4. Должанський І. З. Бізнес-план: технологія розробки / І. З. Должанський, Т. О. Загорна. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 384 с.
5. Гринева В. Н. Бизнес-план производственного предприятия: комплексная технология разработки: учебн. пособ. / В. Н. Гринева. – Х. : ИНЖЭК, 2007. – 119 с.
6. Козловський В. О. Бізнес-планування : навч. посіб. / В. О. Козловський, О. Й. Лесько. – Вінниця : ВНТУ, 2006. – 190 с.
7. Колесникова Н. А. Бизнес-план / Н. А. Колесникова, А. Д. Миронова. – М. Финансы и статистика, 2006. – 216 с.
8. Кривонос А. О. Бізнес-планування на підприємстві / А. О. Кривонос. – К. : МАУП, 2006. – 160 с.
9. Кучеренко В. Р. Бізнес-планування фірми : навч. посіб. / В. Р. Кучеренко, В. А. Карпов, О. С. Маркітан. – К. : Знання, 2006. – 423 с.
10. Котлярова В. Г. Бизнес-план: технологии разработки и обоснования / В. Г. Котлярова. – Х. : ХНЭУ, 2004. – 103 с.
11. Минко И. С. Бизнес-планирование инновационных проектов / И. С. Минко. – СПб.: НИУ ИТМО, 2014. – 171 с.
12. Попов В. М. Бизнес-планирование / В. М. Попов, С. И. Ляпунов, С. Ю. Муртазаева. – М. : Финансы и статистика, 2003 – 156 с.
13. Попов В. М. Сборник бизнес-планов деловых ситуаций / В. М. Попов, С. И. Ляпунова. – М. : КноРус, 2004. – 375 с.

14. Ясинський В. В. Бізнес-планування: теорія і практика: навч. посіб. / В. В. Ясинський, О. О. Гайдай. – К. : Каравела, 2004. – 232 с.

Допоміжна

15. Захарченко В. І. Інноваційний менеджмент: теорія і практика в умовах трансформації економіки / В. І. Захарченко, Н. М. Корсікова. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 448 с.

16. Орлов О. А. Планирование деятельности промышленного предприятия / О. А. Орлов. – К. : Скарби, 2006. – 416 с.

17. Свінцицька О. М. Планування діяльності підприємства: навч. посіб. / О. М. Свінцицька. – К. : Кондор, 2009. – 263 с.

18. Тарасюк Г. М. Управління проектами: навч. посібн. / Г. М. Тарасюк. – К.: Каравела, 2006. – 344 с.

Інформаційні ресурси

19. Оформлення і стиль бізнес-плану [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net>.

20. Стандарти бизнес-планов ЮНИДО [Електронний ресурс]. – Режим доступу: www.probp.ru/publish/standard1.php.

4. Формою підсумкового контролю успішності навчання є: іспит (10 семестр)

5. Засоби діагностики успішності навчання: опитування, тести.